

Nr 162.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående upphävande av förordningen den 15 maj 1925 (nr 117) angående restitution av sockerskatt eller befrielse från sådan skatt för socker, som använts vid tillverkning av exportvaror; given Stockholms slott den 25 februari 1929.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Nils Wohlin.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 25 februari 1929.

Närvarande:

Statsministern LINDMAN, ministern för utrikes ärendena TRYGGER, statsråden LÜBECK, WOHLIN, BESKOW, LUNDAVIK, BORELL, VON STEYERN, MALMBERG, LINDSKOG, BISSMARK, JOHANSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wohlin, anför efter gemensam beredning med chefen för handelsdepartementet:

I anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen till årets riksdag framlagda förslag om upphävande av förordningen den 19 maj 1922 (nr 210) angående beskattning av socker har jag anmodat generaltullstyrelsen att inkomma dels med utlåtande, huruvida berörda förslag borde föranleda upphävande av förordningen den 15 maj 1925 (nr 117) angående restitution av sockerskatt eller befrielse från sådan skatt för socker, som använts

vid tillverkning av exportvaror, *dels ock* med förslag till de övergångsbestämmelser, som i fall av förordningens upphävande kunde befinnas erforderliga.

Med skrivelse den 18 februari 1929 har generaltullstyrelsen avgivit utlåtande och förslag i ärendet. Innan jag redogör för utlåtandets innehåll torde jag emellertid få något uppehålla mig vid huvudgrunderna i förordningen den 15 maj 1925 och tillämpningen av samma förordning.

Enligt förevarande förordning må för särskilt fall eller för viss tid åt näringsidkare, som vill ur riket utföra här tillverkade varor, innehållande socker, kunna medgivas rätt att vid utförsel av sålunda framställd vara återbekomma sockerskatt, som erlagts för vid varans tillverkning använt socker, eller, i fall skatten ännu icke erlagts, njuta befrielse från dess gäldande. Rätten är förfallen med avseende å utländskt socker, som ingår i exportvara, vilken icke utförts inom två år från det utländska sockrets angivning till förtullning. Medgivande av restitutionsrätt ankommer på prövning av Kungl. Maj:t, som jämväl bestämmer de närmare villkoren för rättighetens tillgodonjutande. Med utförsel ur riket likställes i förordningen uppläggande å restitutionsupplag.

I fråga om betalningsanstånd, ställande av säkerhet, påföljd för fördröjd eller utebliven betalning samt utförsel till frihamn m. m. gäller i tillämpliga delar vad i § 13 mom. 5—8 av gällande tulltaxeförordning den 9 juni 1911 finnes föreskrivet rörande tull.

Beträffande tillämpning av förordningen, då förändring i skattesatsen för socker inträtt under loppet av två år före exportvarans utförsel, skall enligt Kungl. Maj:ts beslut den 16 oktober 1925 gälla vad genom Kungl. Maj:ts beslut den 23 januari 1922 blivit för motsvarande fall föreskrivet rörande åtnjutande av rätt till tullrestitution jämlikt § 13 mom. 5 tulltaxeförordningen. Sistnämnda beslut innehåller i korthet, att till grund för beräkning av tullrestitution skall läggas en av näringsidkaren avgiven, på visst sätt av tullmyndighet vitsordad uppgift angående den tullsats, efter vilken tullen blivit debiterad för den utländska vara, som använts till framställning av varje särskild utförselpost av exportvaran, vid äventyr, att restitution eljest beviljas efter den lägsta av de tullsatser, som för den utländska varan varit gällande under de två närmast före exportvarans utförsel förflutna åren.

Sammanlagda antalet av gällande, av Kungl. Maj:t redan lämnade medgivanden av restitutionsrätt enligt förordningen den 15 maj 1925 och de medgivanden, som väntas skola lämnas under den närmaste framtiden, utgör 9. Giltighetstiden för de lämnade medgivandena utlöper för alla med undantag av ett senast med utgången av år 1929; i nyssnämnda undantagsfall gäller rätten tills vidare till utgången av år 1931.

Restitutionsmedgivandena enligt förevarande förordning hava emellertid använts i mycket begränsad omfattning. Enligt vad generaltullstyrelsen

upplyst, hava utgifterna för samtliga restitutioner av sockerskatt — inbegripet restitutioner på grund av oriktig debitering — icke under något av de senaste fem budgetåren överstigit 2,600 kronor för år. Härvid är att märka, att skattesatsen för socker före den 1 juli 1926 utgjorde 16 öre för kilogram, under tiden den 1 juli 1926—den 30 juni 1928 8 öre för kilogram och efter sistnämnda dag 4 öre för kilogram.

I sammanhang med avlåtande till 1929 års riksdag av proposition, nr 66, med förslag till förordning angående tullrestitution uttalade jag — vid behandlingen av frågan om eventuella följdändringar i gällande bestämmelser angående restitution av skatt för varor, som utföras ur riket — att vid bifall till det i årets statsverksproposition framlagda förslaget om upphävande av sockerskatten från och med den 1 juli 1929, bestämmelser om restitution av sockerskatt ej vidare skulle bli behövliga efter ikraftträdande av tullrestitutionsförordningen den 1 januari 1930.

Generaltullstyrelsen har i sitt utlåtande den 18 februari 1929 — efter återgivande av mitt nyss refererade yttrande — anført, att frågan till en början syntes vara huruvida, under förutsättning av sockerskattens upphörande vid ingången av budgetåret 1929/1930, förordningen den 15 maj 1925 borde sättas ur kraft vid samma tidpunkt eller om därmed kunde anstå till den 1 januari 1930.

Generaltull-
styrelsen.

Under hänvisning till de av Kungl. Maj:t lämnade medgivandena av restitutionsrätt beträffande sockerskatt anför generaltullstyrelsen bland annat följande.

»Ehuru medgivandena äro beviljade 'tills vidare', torde billigheten kräva, att den beviljade restitutionsrätten får fortbestå, så länge restitutionsrätts-havaren äger tillgång till beskattat socker, vilket han ämnat använda vid framställning av exportprodukter och för vilket han enligt nu gällande bestämmelser skulle kunna påräkna skatterestitution.

Denna uppfattning är i överensstämmelse med den mening, som uttalades av 1913 års riksdag i sammanhang med beslut om tullfrihet från och med den 1 januari 1914 för ris, oskalat eller blott befriat från ytterskalet. Tullrestitutionsrätt enligt § 13 mom. 1 och 3 tulltaxeförordningen hade dittills fått åtnjutas för vissa av ris framställda produkter, och hade det synts riksdagen billigt, att restitutionsbestämmelserna bibehölles vid gällande kraft även under år 1914, för att därigenom måtte beredas exportörer av ifrågasvarande fabrikat tillfälle att även under nämnda tid erhålla restitution av tull, som erlagts för råvara före den 1 januari 1914. (Se riksdagens skriftelse nr 164 år 1913). Att restitutionsbestämmelserna bibehöllös under ett år (se Svensk författningssamling 1914:419) torde hava berott närmast på stadgandet i dåvarande § 13 mom. 3 B) punkten d) tulltaxeförordningen, enligt vilket restitutionsrätten gällde under 12 månader från importen.

Å andra sidan synes visserligen icke alltid sådan hänsyn, som kom till uttryck i ovan åberopade riksdagsskrivelse, hava visats tillverkare av exportprodukt under motsvarande förhållanden. Så upphävdes provisoriskt efter riksdagsbeslut den 16 april 1920 den förut gällande dråbacksrätten för bröd och makaroner m. m. genom förordningen den 14 maj 1920 (nr 213), utan

att någon respittid tillerkändes exportörerna av berörda produkter. Det bör dock härvid erinras, att dråbacksrättens upphävande, som för övrigt hade sammanhang med det då tillämpade systemet med glidande tullsatser för spannmål, var på grund av den obetydliga exporten av ifrågavarande produkter utan egentlig praktisk betydelse. — I några andra fall torde dråbackssats i § 13 mom. 1 tulltaxeförordningen hava sänkts utan att samtidigt meddelats övergångsbestämmelse i syfte att skydda exporttillverkare för tullförlust vid användning av råvara med föregående högre tullsats; se förordningen den 19 april 1912 (nr 50), kungörelserna den 20 december 1912 (nr 354) och den 12 september 1913 (nr 216) samt förordningen den 8 juli 1916 (nr 290). — Höjning av dråbackssats har skett genom förordningarna den 30 oktober 1914 (nr 322) och den 20 maj 1922 (nr 204).

Utgår man från att den restitutionsrätt, som grundats genom medgivanden jämlikt § 1 i ifrågavarande förordning den 15 maj 1925, icke bör upphävas i och med den eventuella sockerskattefrihetens genomförande — och generaltullstyrelsen förutsätter, att denna utgångspunkt är den riktiga — synas restitutionsbestämmelserna böra under viss ytterligare tid oförändrade gälla (i överensstämmelse med vad skedde i ovan återopade fall rörande risprodukter), eller ock böra desamma omedelbart upphävas och i sammanhang därmed vissa övergångsbestämmelser fastställas.

Av dessa alternativ synes det förstnämnda vara att föredraga redan av det skäl, att därigenom för närvarande icke föranledas några rubbningar vare sig i ifrågavarande, nu gällande författningsbestämmelser eller i deras tillämpning. För detta alternativ talar dessutom det förhållande, att bestämmelserna i förordningen den 15 maj 1925 på det närmaste ansluta sig till bestämmelserna i § 13 mom. 5, 6, 7 och 8 av tulltaxeförordningen, och då sistnämnda bestämmelser först med ingången av år 1930 skulle komma att ersättas med nya föreskrifter i ämnet, måste det synas olämpligt att dessförinnan omlägga ifrågavarande skatterestitutionsbestämmelser.

Generaltullstyrelsen förordar därför den utvägen, att beslut meddelas om upphävande med utgången av år 1929 av förordningen den 15 maj 1925 och att i sammanhang därmed övergångsbestämmelser fastställas.

Härigenom vinnes, såsom nyss antytts, att de nu i allmänhet gällande och i de särskilda fallen fastställda skatterestitutionsbestämmelserna kunna parallellt med motsvarande tullrestitutionsbestämmelser oförändrade tillämpas intill den tidpunkt, då de senare upphöra. Därest de särskilda restitutionsmedgivanden, som lämnats i enlighet med nyssnämnda förordning den 15 maj 1925, finnas böra förnyas efter utgången av år 1929, bör dylik förnyelse ske med tillämpning av övergångsbestämmelserna, vilka givetvis böra ansluta sig till de nya tullrestitutionsbestämmelserna.»

Beträffande innehållet av övergångsbestämmelserna föreslår generaltullstyrelsen på närmare anförda skäl, att det skulle tillkomma styrelsen att efter utgången av år 1929 i samråd med kommerskollegium och kontrollstyrelsen medgiva näringsidkare fortsatt rätt till restitution av sockerskatt under i tillämpliga delar enahanda förutsättningar och villkor, som gälla i fråga om restitution av tull enligt 2 § i den föreslagna nya förordningen angående tullrestitution.

*Departements-
chefen.*

Lika med generaltullstyrelsen finner jag det vara skäligt, att sådan tillverkare av exportvara, vari socker ingår som beståndsdel, som med stöd

av förordningen den 15 maj 1925 medgivits restitutionsrätt, under någon tid efter sockerskattens upphävande bibehålles vid sin restitutionsrätt i avseende å beskattat socker, ingående i vara, som först efter sagda tidpunkt utföres ur riket. Såsom förut anförts ansluter sig förordningen den 15 maj 1925 nära till restitutionsbestämmelserna i § 13 tulltaxeförordningen. Då sistnämnda bestämmelser äro avsedda att upphävas genom ikraftträdande den 1 januari 1930 av den nya förordningen om tullrestitution, som i väsentliga delar avviker från de nuvarande tullrestitutionsbestämmelserna, biträder jag generaltullstyrelsens åsikt, att förordningen den 15 maj 1925 bör upphöra att gälla med utgången av år 1929. Däremot finner jag behov icke föreligga av övergångsbestämmelser av sådant innehåll, som styrelsen ifrågasatt. Det torde nämligen knappast kunna antagas, att tillverkare ännu vid utgången av år 1929 har beskattat socker eller därav tillverkade varor i lager i nämnvärd omfattning. En respittid av sex månader för restitutionsrättens åtnjutande lärer därför vara fullt tillräcklig. Emellertid torde det vara skäligt, att tillverkare bibehålles vid sin restitutionsrätt i avseende å vara, som utföres före restitutionsförordningens upphävande, även om ansökning om utbetalande av restitutionsbelopp icke hunnit göras före nämnda tidpunkt, under förutsättning att sådan ansökning göres inom viss kortare tid därefter, förslagsvis före den 1 april 1930.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer föredragande departementschefen, att Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen att, under förutsättning av riksdagens bifall till Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen framlagda förslag om upphävande med utgången av juni 1929 av förordningen angående beskattning av socker, besluta,

att förordningen den 15 maj 1925 (nr 117) angående restitution av sockerskatt eller befrielse från sådan skatt för socker, som använts vid tillverkning av exportvaror, skall upphöra att gälla med utgången av år 1929, med iakttagande av att förordningen fortfarande skall äga tillämpning i avseende å socker, ingående i vara, som utförts före nämnda tidpunkt, därest ansökning om utbetalande av restitutionsbelopp göres före utgången av mars 1930.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Yngve Ericsson.

